

آتیه‌نو معافیت‌های بیمه‌شدگان بدون کارفرما را بررسی می‌کند:

سازمان تأمین اجتماعی حامی دهک‌های پایین

گزارش

سازمان تأمین اجتماعی به عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور نشان داده که همیشه یکی از حامیان اصلی افراد فاقد بیمه بوده و این بار نیز با تصویب هیأت دولت مبنی بر معافیت‌های بیمه‌ای بیمه‌شدگان بدون کارفرما، تکلیفی برعهده سازمان گذاشته شد تا افراد بدون پوشش بیمه از خدمات این سازمان بهره‌مند شوند. هیأت وزیران در اجرای حکم مندرج در بند (ز) تبصره (۱۷) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور درباره نحوه معافیت‌های بیمه‌ای بیمه‌شدگان بدون کارفرما در سازمان تأمین اجتماعی بر اساس دهک‌های درآمدی، آیین‌نامه اجرایی این بند از قانون را با هدف ساماندهی اقشار تحت پوشش بیمه‌ای مشمول کمک دولت، به تصویب رساند. به همین منظور در این شماره نگاهی به موضوع اهداف این آیین‌نامه، نحوه شناسایی دهک‌های درآمدی، پوشش بیمه‌ای این افراد و آمار افراد تحت پوشش در قالب این آیین‌نامه داشته‌ایم.

حسن بهاروند

روزنامه‌نگار

ظرفیت تعاونی‌ها برای حل چالش بیکاری

نگاهی به جامعه بیش از ۲۴ میلیون نفری شاغلان کشور در بخش‌های سه‌گانه خدمات، صنعت و کشاورزی در قالب اشتغال سازمان‌ها و نهادهای دولتی و خصوصی، سهم نامتناسب افراد شاغل در حوزه فعالیت تعاونی‌ها را نسبت به میزان ظرفیت این نهادهای مردمی نشان می‌دهد. سهم بسیار بزرگ ۲۵ درصدی اشاره شده در قانون اساسی که برای فعالیت تعاونی‌ها در حوزه اقتصاد در نظر گرفته شده و بسترهای ظرفیتی بخش تعاون با چارچوب مردمی و قابل انعطاف آن اما حاکی از ظرفیت بالای تعاونی‌ها در ایجاد فرصت‌های گسترده اشتغال و سهم‌پذیری بیشتر این بخش از حوزه کسب‌کار و اشتغال در کشور است. فعالیت بیش از ۱۰۰ هزار شرکت تعاونی در کشور و عضویت چندمیلیون نفری اقشار مختلف در این نهادهای اقتصاد مردمی نیز زمینه قابلیت‌افزایش گستره نفوذ و حضور فعالان حوزه تعاون در فعالیت‌های بزرگ اقتصادی را بر پایه مشارکت‌های مردمی نشان داده که امکان خلق فرصت‌های بسیار شغلی در این بخش را ممکن می‌کند.

مشارکت مردمی و قابلیت‌های فراوان آن در سهم‌پذیری ارتقاء شاخص‌های اقتصادی و همچنین امکان افزایش کمی و کیفی شاخص‌ها و مؤلفه‌های اقتصادی از جمله اشتغال و رفاه در بستر اینگونه مشارکت‌ها در چارچوب زمینه‌سازی برای حضور بیشتر مردم در اقتصاد و تولید ممکن شده و تعاونی‌ها این فرصت را ایجاد خواهند کرد. در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه که در برهه‌ای از زمان چالش اشتغال به عنوان یکی از مسائل اساسی مطرح بوده، بهره‌مندی از ظرفیت بزرگ و عملیاتی تعاون جهت خلق اشتغال و کاهش نرخ بیکاری به عنوان راهکار اساسی در افزایش اشتغالزایی و راهکار خروج از بحران اشتغال به شمار رفته است. در همین ارتباط سهم بیش از ۱۰ درصدی اشتغال تعاون در بسیاری از کشورهای جهان با اقتصاد پیشرفته و روبه رشد نیز نشان از اثرگذاری بخش تعاون در اقتصاد این مناطق و سهم‌پذیری تعاونی‌ها در اشتغال و تولید این کشورها است. فرصت استفاده از تجربه بزرگ بسیاری از کشورها در بهره‌مندی از ظرفیت نقش آفرین تعاون در اقتصاد و تولید در شرایطی در کشور فراهم خواهد شد که اساس و بنیان سیاستگذاری‌ها و برنامه‌های اجرایی اقتصادی و اشتغال با تمرکز بر توسعه تعاون و افزایش سهم مردم از فعالیت‌های اقتصادی و تولیدی تدوین شود. در واقع بر این اساس به هر اندازه بستر و زمینه گسترش فعالیت بخش تعاون و واگذاری سهم بیشتر از اقتصاد دولتی به بخش‌های خصوصی و مردمی در قالب تعاونی‌ها فراهم شود، امکان رشد و رونق تولید و به تبع آن افزایش اشتغال ممکن شده و طبیعتاً بهبود محیط کسب‌وکار و البته ارتقاء شاخص‌های حوزه بازار کار را شاهد خواهیم بود....

گروه‌های هدف آیین‌نامه اجرایی مصوب هیأت وزیران، بیمه‌شدگان فاقد کارفرما در سازمان تأمین اجتماعی شامل قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کددار)، رانندگان حمل‌ونقل عمومی درون شهری و برون‌شهری، خادمین ثابت مساجد، مداحان، کارگران باربر، زنبورداران، صیادان استان‌های ساحلی شمال و جنوب کشور، اصناف کم‌درآمد، هنرمندان و روزنامه‌نگاران و نویسندگان مورد تأیید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هستند. همچنین مددجویان و زنان سرپرست خانوار و بدسرپرست تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور، مربیان مهد کودک و راهنمایان گردشگری مورد تأیید وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی از دیگر گروه‌های هدف این آیین‌نامه هیأت دولت بوده که به موجب قوانین و مقررات مربوطه از معافیت بیمه‌ای بر خوردار شده یا می‌شوند.

محمود میرآقایی

روزنامه‌نگار

دهک‌بندی گروه‌ها به منظور معافیت از بیمه

بر اساس این آیین‌نامه نرخ حق بیمه مشمولان به ترتیب مقرر در ماده (۲۸) قانون تأمین اجتماعی و مقررات مربوط بوده و هر یک از بیمه‌شدگان موجود و جدید چهار دهک اول درآمدی بر اساس نتایج آزمون وسیع از معافیت کامل بیمه‌ای به ترتیب مقرر در قوانین و مقررات مربوط و بر اساس حداقل دستمزد مشمولان قانون کار یا دستمزد بیمه‌شدگان مشمول طبقه‌بندی مزد با حقوق موضوع ماده (۳۵) قانون تأمین اجتماعی (حسب مورد) بر خوردار خواهند شد.

در مورد بیمه‌شدگان قرار گرفته در دهک‌های پنجم تا هفتم درآمدی نیز به ازای افزایش هر دهک درآمدی، سه درصد از معافیت مذکور کسر و بیمه‌شدگان دهک‌های هشتم و بالاتر مشمول استفاده از معافیت‌های بیمه‌ای نشده و استمرار عضویت بیمه‌شده مزبور منوط به پرداخت حق بیمه به شرح مقرر در قوانین و مقررات مربوط است. همچنین مسئولیت پرداخت مابه‌التفاوت حق بیمه ناشی از کاهش یا حذف معافیت بیمه‌ای تا سقف حق بیمه مقرر در قوانین و مقررات مربوط برای هر یک از گروه‌های هدف به عهده شخص بیمه‌شده ذی‌ربط خواهد بود. چنانچه بیمه‌شده‌ای پرداخت حق بیمه در مواعید قانونی مربوط اجتناب کرده به نحوی که موجب قطع رابطه بیمه‌پردازی وی با سازمان شود، بهره‌مندی مجدد از معافیت بیمه‌ای منوط به ثبت‌نام مجدد و اشتغال در شغل یا حرفه مربوطه و نتیجه آزمون وسیع بر طبق مفاد این آیین‌نامه است.

کارگران دارای کارفرما و بیمه‌شدگان خاص

مدیرکل نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی سازمان تأمین اجتماعی در توضیح اجرای این آیین‌نامه در گفت‌وگو با آتیه‌نو اظهار داشت: «یکی از مواردی که در

تجمع اطلاعات تمام بیمه‌شدگان مشمول

وی ادامه داد: «بر اساس تکلیفی که به عهده سازمان تأمین اجتماعی گذاشته شده، اطلاعات تمام بیمه‌شدگان یادشده و مشمول این طرح از سوی این سازمان به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ارائه و این وزارتخانه نیز ظرف ۲۰ روز این افراد را دهک‌بندی کرده و به سازمان تأمین اجتماعی ارسال کند.» مدیرکل نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی سازمان تأمین اجتماعی خاطر نشان کرد: «پس از ارسال لیست مشمولان از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی نیز در قالب دستوراداری به استان‌ها ابلاغ کرده که هر یک از بیمه‌شدگان یادشده بر اساس دهک‌بندی‌های انجام شده از معافیت‌های تعیین شده استفاده کنند.» محمدی تصریح کرد: «بر اساس امتیاز این آیین‌نامه سازمان تأمین اجتماعی بر اساس اعلام سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها، گروه‌های جدید از میان این افراد که تاکنون مشمول این قانون نشده را جذب کرده تا بر اساس دهک‌بندی فرد از معافیت بیمه‌ای استفاده کنند.» وی افزود: «همچنین در این آیین‌نامه حق اعتراض برای افراد بیمه‌شده در نظر گرفته شده و بر اساس دهک‌بندی وزارت کار اگر بیمه‌شده‌ای معترض باشد، امکان اعلام این اعتراض به سازمان تأمین اجتماعی و این وزارتخانه وجود داشته تا بر مبنای زمان‌بندی با حداکثر یک ماهه، این موضوع رسیدگی شود.» محمدی یادآور شد: «در نهایت نتیجه رسیدگی در سامانه به اطلاع بیمه‌شدگان رسانده و با مؤثر واقع شدن اعتراض، آن فرد کماکان از معافیت‌های بیمه‌ای بر خوردار خواهد شد.»

تشکیل گروه‌های دوازده گانه و اعمال معافیت بیمه‌ای

مدیرکل نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی سازمان تأمین اجتماعی بیان داشت: «سازمان تأمین اجتماعی بر اساس گروه‌های ۱۲ گانه متناسب با اعتبار پیش‌بینی شده و صرفه‌جویی در اعمال معافیت‌ها و متناسب با انجام پالایش و ساماندهی، افراد جدیدی را با توجه به هماهنگی با سازمان هدفمندی یارانه‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط از معافیت‌های بیمه‌ای بر خوردار خواهند کرد.» به گفته وی، این دستگاه‌ها پس از اعلام به سازمان تأمین اجتماعی در نهایت معافیت افسردگی را که در دهک هشت به بعد قرار گرفته منتفی و معافیت کامل افراد جدید را بر اساس دهک‌های تعیین شده مشخص خواهد کرد. محمدی گفت: «همچنین سازمان بر نامه بودجه مکلف‌های بر اساس اعلام میزان عملکرد ماهانه از سوی سازمان تأمین اجتماعی، اعتباری که در قانون پیش‌بینی شده را به این سازمان تخصیص داده و در صورت عدم نیاز به اعتبار، نسبت به پیش‌بینی اعتبار موردنیاز برای اجرای معافیت‌های بیمه‌ای در لوايح بودجه سنواتی اقدام کند.»

درآمد فرد، ملاک آزمون وسیع و دهک‌بندی

وی ادامه داد: «خوشبختانه در هیأت دولت موضوع دهک‌بندی بر اساس مجموع درآمد خانوار یا بابت درآمد خود فرد نیز تعریف شد که بر اساس آن در آزمون وسیع و دهک‌بندی قرار بر این شد بررسی و تعیین وضعیت درآمد فرد بیمه‌شده مبنای قرار گیرد؛ نه مجموع درآمد خانوار.» وی خاطر نشان کرد: «این یک امتیاز بزرگ برای بیمه‌شدگانی بود که فقط درآمد فرد بیمه‌شده را مبنای قرار داده و بر اساس این موضوع مطرح شده در آیین‌نامه هیأت دولت، دهک‌بندی‌ها انجام می‌شود.»

مدیرکل نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی سازمان تأمین اجتماعی تصریح کرد: «سازمان تأمین اجتماعی نیز باید بر اساس دهک‌بندی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی معافیت بیمه‌ای را انجام دهد.» وی معتقد است که بند «ز» تبصره (۱۷) قانون بودجه کمک بزرگی است برای بیمه‌شدگانی که توان پرداخت حق بیمه کامل را نداشته تا بر اساس دهک‌بندی از معافیت‌های بیمه‌ای در اجرای ماده (۷) قانون هدفمندی یارانه‌ها استفاده کنند. محمدی ادامه داد: «در اجرای ماده (۷) قانون هدفمندی یارانه‌ها که مصوب ۲۶ دی‌ماه سال ۱۳۸۹ و بر اساس بند «پ»

آیین‌نامه اجرایی این ماده قانون هدفمندی یارانه‌ها، دولت مجاز به تصمیم‌گیری مشمولیت گروه‌های خاص از محل منابع حاصل از هدفمندسازی یارانه‌ها است.»

معافیت بیمه‌ای برای یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر

مدیرکل نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی سازمان تأمین اجتماعی ادامه داد: «طبق این ماده قانونی افرادی که توان پرداخت حق بیمه خود به صورت کامل را ندارند اکنون در حدود یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر شامل گروه‌های خاص، از طرح معافیت بیمه‌ای بهره‌مند خواهند شد.» وی به عنوان نمونه بیش از ۸۰۰ هزار نفر راننده را از گروه‌های مشمول بهره‌مندی از خدمات سازمان تأمین اجتماعی دانست و گفت: «همچنین بر اساس ساماندهی و پالایش در میان این گروه‌ها افراد زیادی شناسایی خواهد شد.» محمدی تصریح کرد: «دیگر گروه‌های مشمول کمک دولت که در ماده (۷) این قانون و آیین‌نامه اجرایی از سوی دولت پیش‌بینی شده شناسایی خواهند شد.» وی تصریح کرد: «اکنون در راستای اجرای قانون بودجه امسال قرار شده با انجام ساماندهی و پالایش و از محل دهک‌بندی افراد جدید پشت خط مانده شناسایی شده تا از معافیت‌های بیمه‌ای بر خوردار شوند.»

به گفته وی، با اجرای این آیین‌نامه افرادی که از قبل بیمه بوده بیمه‌پردازی خود را ادامه داده و افراد جدید هم از این طریق با استفاده از معافیت بیمه‌ای وارد سیستم تأمین اجتماعی می‌شوند. وی ادامه داد: «با اجرای دهک‌بندی به طور کامل و با در نظر گرفتن همه گروه‌های هدف مانند رانندگان، زنان سرپرست خانوار، صیادان و قالیبافان و ورود تدریجی آنها، شاید افراد مشمول بیش از یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر شوند.» مدیرکل نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی سازمان تأمین اجتماعی گفت: «اکنون یک میلیون و ۳۱۴ هزار نفر مشمول کمک دولت ماده (۷) قانون هدفمندی یارانه‌ها قرار دارند. وی بیان داشت: «البته در قانون پیش‌بینی شده و با انجام دهک‌بندی از محل ساماندهی یا حذف فرد جدید و ساماندهی و جایگزینی، پیش‌بینی جایگزینی در حدود ۳۰۰ هزار نفر صورت گرفته و افراد جدید پشت خطی مشمول ماده (۷) قانون هدفمندی یارانه‌ها قرار می‌گیرند.»

اجرای آیین‌نامه از مهرماه

وی در پاسخ به این سؤال که آیا این تبصره برای تأمین منابع پایدار سازمان هم تأثیری دارد، افزود: «به طور مسلم سازمان تأمین اجتماعی به عنوان مجری قانون بوده و قانون نیز تکلیف کرده که این افراد تحت پوشش بیمه با معافیت بیمه‌ای قرار گیرند.» محمدی با بیان اینکه انجام دهک‌بندی جزء وظایف وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است، گفت: «بر اساس این دهک‌بندی، سازمان تأمین اجتماعی افراد جدید را جایگزین کرده و افراد از دهک هشت بالاتر بیمه آنها قطع نشده اما راساً با پرداخت نرخ کامل بیمه‌ای بیمه‌پردازی داشته‌واز این طریق افراد جدید شناسایی می‌شوند.»

وی ادامه داد: «این موضوع به نفع افرادی است که توان پرداخت حق بیمه را به صورت یکجا نداشته و در این زمینه سازمان هدفمندی یارانه‌ها و دستگاه‌های مجری این اطلاعات را به سازمان تأمین اجتماعی اعلام می‌کنند.»

مدیرکل نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی سازمان تأمین اجتماعی با اشاره به اینکه دستور اداری این آیین‌نامه تدوین شده، ادامه داد: «سازمان تأمین اجتماعی منتظر دریافت اطلاعات بیمه‌شدگان از سوی وزارت کار بر اساس مهلت تعیین شده در آیین‌نامه است تا پس از ابلاغ آیین‌نامه، اطلاعات بیمه‌شدگان از سوی سازمان تأمین اجتماعی هم به این وزارتخانه داده تا دهک‌بندی را انجام دهد.»

وی تصریح کرد: «با اعلام اطلاعات و دهک‌بندی از سوی وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی، دستور اداری این آیین‌نامه در سازمان تأمین اجتماعی که در مرحله نهایی و امضا قرار گرفته، نهایی شد و اجرای این آیین‌نامه، تا نیمه مهرماه امسال با شناسایی گروه‌های جدید و انجام دهک‌بندی نهایی خواهد شد.»